

21 Zjazd Hydrobiologów Polskich w Lublinie „21 wiek - Czy zabraknie nam czystej wody?”

Zjazdy Hydrobiologów Polskich odbywają się co 3 lata, mają charakter otwarty na którym osoby zajmujące się biologią wody mogą prezentować swoje badania i przemyslenia.

W dniu 09.09.09 r. w Centrum Kongresowym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie rozpoczął obrady 21. Zjazd Hydrobiologów Polskich.

Honorowy patronat sprawowali: JM Rektor UP w Lublinie prof. dr hab. Marian Wesołowski, sekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska Stanisław Gawłowski i Wojewoda Lubelski Genowefa Tokarska.

Organizatorami Zjazdu byli: Polskie Towarzystwo Hydrobiologiczne, Katedra Ekologii Ogólnej i Katedra Hydrobiologii UP w Lublinie; Katedra Botaniki i Hydrobiologii KUL; Polska Akademia Nauk Oddział w Lublinie.

Uczestników Zjazdu powitał i otworzył obrady dr hab. Krzysztof Czernaś prof. UP – Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego, który podczas otwarcia konferencji powiedział m.in.:

„Z definicji, którą odnajdziemy w encyklopedii, wynika, że pojęcie czasu w fizyce klasycznej jest samodzielną wielkością niezależną od innych wielkości, biegnącą w takim samym rytmie w całym wszechświecie. W mechanice relatywistycznej czas stanowi czwartą współrzedną czasoprzestrzeni, jego upływ zaś zależy od obserwatora i jest różny dla różnych obserwatorów. Nie ulega wątpliwości, że dzisiaj, teraz tutaj, w tym momencie czas jest wyjątkową, chwilową wielkością dla wszystkich, obecnych w tej sali obserwatorów – 09.09.09 godz. 09.09 – to data, kiedy rozpoczynamy XXI Zjazd Hydrobiologów Polskich w Lublinie.

3 lata temu na Zjeździe Hydrobiologów Polskich w Toruniu, dzięki zabiegom i staraniom śp. prof. Stanisława Radwana, Walne Zebranie Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego powierzyło organizację następnego Zjazdu, ośrodkowi akademickiemu – hydrobiologicznemu miasta Lublin. Osobiście miałem okazję zaprosić wszystkich hydrobiologów do naszego pięknego miasta. [...]

Witamy Państwa w murach uczelni, której tradycja powstania sięga roku 1944. [...] Ta uczelnia od momentu powstania była trzonem hydrobiologii lubelskiej, była miejscem pracy takich naukowców, jak Gabriel Brzęk – uważany za ojca hydrobiologii lubelskiej, Roman Prawocheński junior, który prowadził badania ichtiobiologiczne w gospodarstwach stawowych, Kazimierz Matusiak – inicjator badań mikrobiologiczno-ekologiczno-algologicznych na Lubelszczyźnie, czy profesorów którzy jeszcze kilka lat temu byli pośród nas – Stanisław

Radwan i Iwo Wojciechowski. To dzięki tym uczonym ukształtował się profil badań hydrobiologicznych Ośrodka Lubelskiego.

Jest nam niezmiernie miło, że po raz drugi gościmy was w Lublinie. Niektórzy zapewne pamiętają rok 1982, kiedy byliśmy zmuszeni do przesunięcia Zjazdu o 1 rok, na rok 1983. Był rok wielkiego kryzysu politycznego. Współczesne czasy niosą wiele problemów cywilizacyjnych. Jednym z nich jest postępujący deficyt czystej słodkiej wody. Rozwiązanie tej kwestii leży także w naszej, hydrobiologów, gestii. To od nas zależy, czy w najbliższych latach podolamy takim zadaniom, jak dostarczenie odpowiednich narzędzi do oceny jakości wód, a także poprawy ich stanu, do czego zobowiązują nas odpowiednie przepisy unijne.

Proponujemy, by kwestie te, ważne nie tylko z czysto naukowych, ale i egzystencjalnych względów, stały się motywem przewodnim obrad Zjazdu. Sami, bez pomocy przedstawicieli innych nauk zajmujących się wodą, jak hydrografów i hydrologów, nie rozwiążemy problemów racjonalnego, zrównoważonego gospodarowania wodą”.

Następnie, w mowach powitalnych życzyli uczestnikom Zjazdu owocnych obrad m.in.: prof. dr hab. Krzysztof Gołacki – Prorektor UP w Lublinie, Metropolita Lubelski – Arcybiskup prof. dr hab. Józef Życiński, Przewodniczący Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego – prof. dr hab. Marcin Pliński. Rozpoczęcie Zjazdu uświetnił występ Zespołu Pieśni i Tańca Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie „Jawor”.

Informacje o Lubelskim Ośrodku (nie tylko) Hydrobiologicznym przedstawił prof. dr hab. Ryszard Kornijów, który zaprezentował historię badań hydrobiologicznych na Lubelszczyźnie oraz przypomniał uczonych, którzy wnieśli wkład w rozwój lubelskiej szkoły hydrobiologicznej. Referat inauguracyjny pt. „Czego o rybach dowiedzieć się można ze środowisk bezrybnych” wygłosił prof. dr hab. Maciej Gliwicz, kierownik Zakładu Hydrobiologii UW, który obchodził w Lublinie 70-te urodziny. Po przerwie kawowej rozpoczęły się obrady w następujących sekcjach: I - „Strategie życiowe, Ekologia ewolucyjna”, II - „Monitoring, Ocena stanu ekosystemów” oraz I i III sesji plakatowej. Na każdej z nich wygłoszony był referat plenarny, tematycznie związany z nazwą sekcji.

Tradycyjnie pierwszego dnia odbyło się Walne Zebranie członków PTH, na którym wybrano nowe władze Towarzystwa oraz dyskutowano na najważniejszych problemach związanych z działalnością Towarzystwa. Przewodniczącym Zarządu Głównego został ponownie wybrany prof. dr hab. Marcin Pliński. Wieczorem uczestnicy byli podejmowani na spotkaniu integracyjnym w Muzeum Wsi Lubelskiej, a spotkanie kolejny raz uświetnił występ Zespołu Pieśni i Tańca Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie „Jawor”.

W drugim dniu obrady toczyły się w następujących sekcjach: „Interakcje troficzne”, „Różnorodność biologiczna, Inwazje”, „Ekotoksykologia wód”, „Rybaństwo, Ichtiologia”, „Paleolimnologia”, „Monitoring, Ocena stanu ekosystemów”, „Hydrologia, Degradacja, Rekultywacja”. W trakcie trwania obrad, przewodniczący sesji nadzorowali czas wystąpień i kierowali dyskusją.

W godzinach wieczornych odbył się I-szy panel dyskusyjny pt. „Czego oczekujemy od środowiska hydrobiologów w kwestii rozwiązania problemów oceny jakości wody”. Referaty wprowadzające wygłosili: dr Hanna Soszka i dr Paweł Koperski. Dyskusja wywołała duże zainteresowanie, w rezultacie jej uczestnicy postanowili, aby na zakończenie Zjazdu podjąć uchwałę związaną z pracami nad Dyrektywą Wodną w Polsce.

Wieczorem, w pomieszczeniach Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II uczestnicy Zjazdu spotkali się na uroczystej kolacji, podczas której trwały ożywione dyskusje, a tańce trwały do godzin rannych.

W trzecim dniu obrad, w godzinach przedpołudniowych odbył się drugi panel dyskusyjny na temat „Zbiorniki zaporowe – czy aby na pewno zło konieczne”. Referaty wprowadzające wygłosili: prof. Ryszard Kornijów, prof. Andrzej Kentzer i dr Roman Żurek. Również ten panel wzbudził duże zainteresowanie. Dyskutowano nad problem budowy na rzekach Polski przegród poprzecznych, czyli zbiorników zaporowych i elektrowni wodnych. Hydrobiolodzy zdecydowanie przeciwstawili się tego typu zagospodarowania rzek. Dyskutanci uważali, że zostanie naruszona struktura rzeki, co spowoduje jej degradację. Postanowiono podjąć uchwałę (Załącznik 1) skierowaną do Ministra Środowiska o zakazie budowy tego typu urządzeń na naszych rzekach.

Po południu odbyła się II i IV sesja plakatowa.

Wielkim wydarzeniem była anglojęzyczna sesja naukowa pt. „Darwinian thinking in limnology” („Myśl darwinowska w limnologii”), która odbyła się z okazji podwójnej rocznicy darwinowskiej – 200-lecia urodzin i 150-lecia ukazania się drukiem fundamentalnego dzieła Darwina „O powstawaniu gatunków”. Udział w tej sesji wzięło 17-tu wybitnych, światowej sławy limnologów.

Tematyka wystąpień skupiona była wokół znaczenia darwinowskiej teorii ewolucji we współczesnej biologii wód. Organizatorzy Zjazdu i uczestnicy dedykowali sesję prof. Maciejowi Gliwiczowi, zapewne najwybitniejszemu darwinistce w środowisku polskich hydrobiologów, który od ćwierćwiecza kieruje Zakładem Hydrobiologii Uniwersytetu Warszawskiego, propagując niestrudzenie, jako szef grupy badawczej i nauczyciel akademicki, ewolucyjne myślenie w ekologii. Z powodu tragicznego, śmiertelnego wypadku Stanley’a I. Dodsona z Zoology Department, Birge Hall University of Wisconsin, USA, przedstawiono Jego prezentację w skupieniu i absolutnej ciszy. W sesji uczestniczyli m. in. Henri Dumont - Animal Ecology, Ghent University; Alexei Ghilarov - Department of General Ecology, Biological Faculty of M.V.Lomonosov University, Moscow, Russia; Moshe Gophe, Y. Allon Kinneret Limnological Laboratory, Israel; Ramesh D. Gulati - NIOO/Centre for Limnology, The Netherlands; Nelson Hairston, Jr., Lutz Becks, Stephen P. Ellner, Laura E. Jones - Department of Ecology and Evolutionary Biology, Cornell University, Ithaca, New York, USA; Petter Larsson, Winfried Lampert Department of Biology, University of Bergen, Bergen, Norway; Luc De Meester - Laboratory of Aquatic Ecology and Evolutionary Biology, University of Leuven, Belgium; Ulrich Sommer - Experimental

Ecology, IFM-GEOMAR Leibniz Institute of Marine Sciences, Germany; Herwing Stibor Department Biologie II, Ludwig-Maximilians-Universität München Planegg-Martinsried, Germany. W krótkiej, bo kilkugodzinnej wycieczce zwiedzili Oni Lubelskie Stare Miasto.

Na zakończenie Zjazdu, Przewodniczący Zarządu Głównego PTH prof. M. Pliński ogłosił wyniki konkursu dla młodych hydrobiologów na najlepszy referat i plakat. Otrzymali oni nagrody rzeczowe i dyplomy. Następnie podsumował obrady XXI Zjazdu Hydrobiologów Polskich, a na ręce Przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego prof. Krzysztofa Czernasia złożył serdeczne podziękowanie za doskonałą organizację wszystkim członkom Komitetu Organizacyjnego i Komitetu Naukowego. Uczestnicy Zjazdu przegłosowali większością głosów dwie uchwały, które skierowano do Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska i Ministra Środowiska Macieja Nowickiego (Załącznik 2). W ostatnim dniu odbyły się trzy sesje terenowe: na teren Kazimierskiego Parku Krajobrazowego z rejsiem po Wisle, na Roztocze Środkowe (Zamość, „szumy” na Tanwi, Sopocie i Szumie, Roztoczański Park Narodowy) oraz spływ kajakowy rzeką Wieprz.

Uczestnicy 21 Zjazdu Hydrobiologów Polskich

W obradach Zjazdu uczestniczyło 271 osób z polskich ośrodków akademickich, instytutów naukowych i jednostek zajmujących się zagadnieniami związanymi ze środowiskiem wodnym oraz 17 zagranicznych gości z USA, Belgii, Rosji, Izraela, Norwegii, Niemiec, Ukrainy, Słowacji i Meksyku.

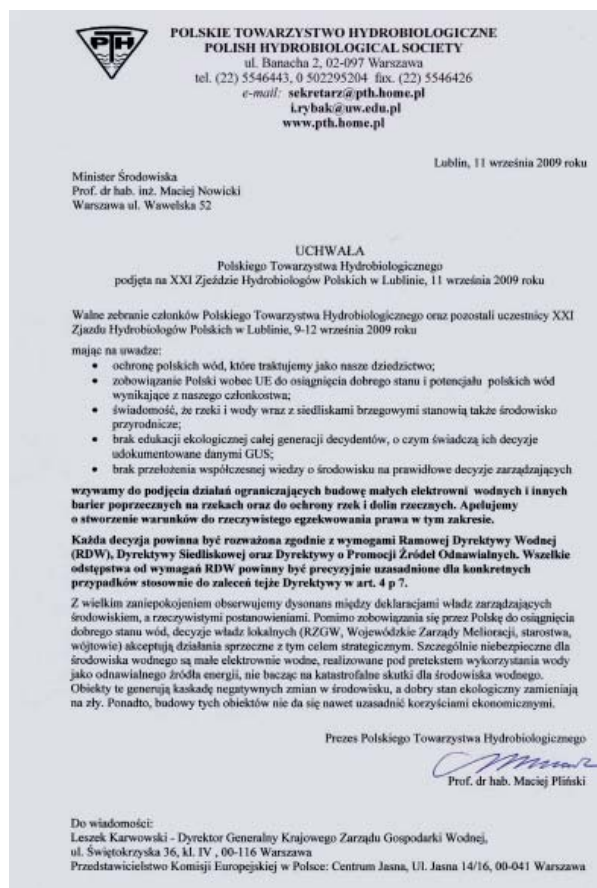
Po raz pierwszy w historii Zjazdów Hydrobiologów Polskich organizatorzy, po zakończeniu obrad umożliwili druk publikacji naukowych w wysoko punktowanych czasopismach naukowych: Polish Journal of Ecology, Oceanological and Hydrobio-

logical Studies, Ecohydrology and Hydrobiology, Limnological Review, Archives of Polish Fishery, TEKA Komisja Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego PAN, Annales UMCS sec. C, dofinansowując z własnych środków te wydawnictwa.

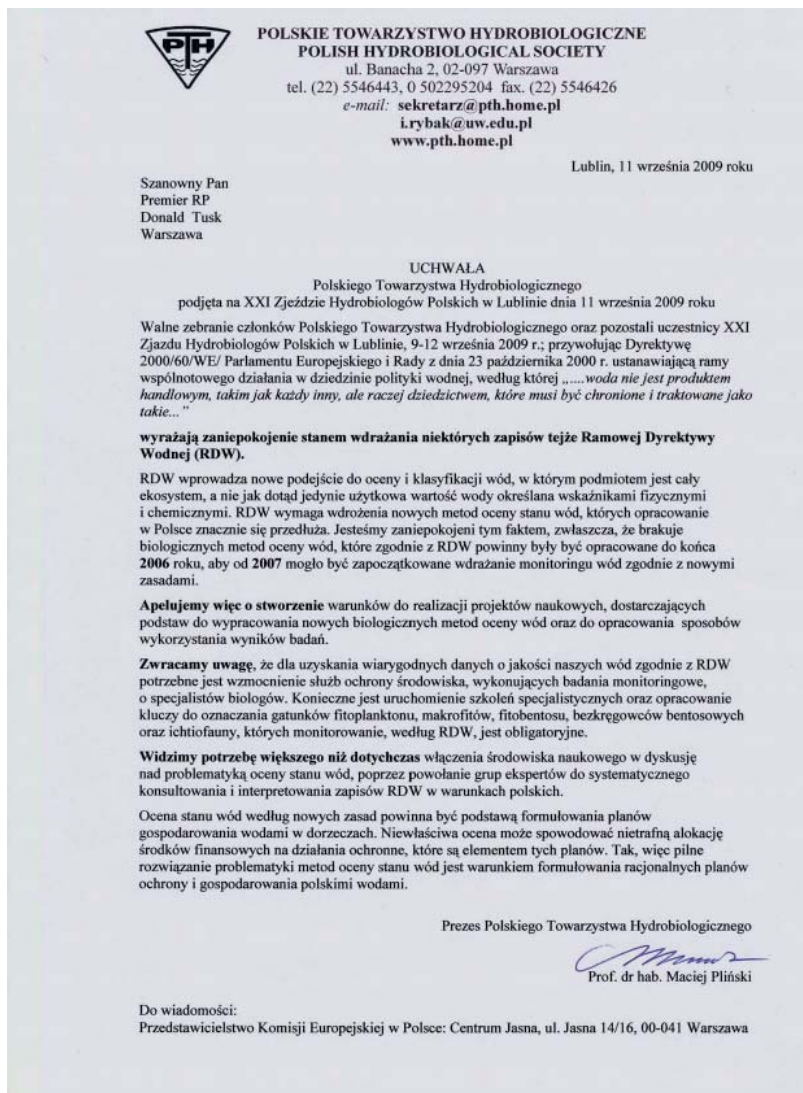
W roku 2009 udało się opublikować 51 prac w czasopiśmie „TEKA Komisja Ochrony i Kształtowania Środowiska Przyrodniczego Oddziału Lubelskiego PAN”, które już ukazały się drukiem. Obecnie redakcje pozostałych czasopism są na etapie recenzji i kwalifikują publikacje do druku.

Uczestnicy postanowili, że następny XXII Zjazd Hydrobiologów Polskich odbędzie się w Krakowie w 2012 roku.

Załącznik 1

Załącznik 2

Krzysztof Czernaś

Dr hab. Krzysztof Czernaś prof. UP, Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego 21 Zjazdu Hydrobiologów Polskich.